

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Rapport

Lelystad, 2014
J. Reinhold

Botter 14-03 flevoland@landschapsbeheer.net
8232 JP Lelystad www.landschapsbeheer.net
T (0320) 29 49 39 KvK Lelystad 39069897
F (0320) 29 49 30 Giro 8283185

Van beheergebouw Staatsbosbeheer naar verblijfsrecreatiegebouw: de effecten op de EHS

Landschap verbindt

Landschapsbeheer Flevoland streeft naar ontwikkeling, beheer en behoud van een ecologisch waardevol landschap met een streekeigen karakter, zowel in het landelijk als stedelijk gebied. Samen met bewoners, overheden en agrariërs zoekt Landschapsbeheer naar kansen voor natuur en landschap.

Het werk van Landschapsbeheer Flevoland is onder te verdelen in vier werkvelden :

Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

Burgerparticipatie

Landschapsbeheer stimuleert betrokkenheid van bewoners bij de natuur en het landschap in de eigen leefomgeving. Samen verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van de eigen 'achtertuin'.

Zorg voor ons landschap

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

Soortenbeheer

In het Flevolandse landschap horen tal van plant- en diersoorten. De (tijdelijke) aanvullende maatregelen die Landschapsbeheer uitvoert, dragen bij aan het realiseren van een zelf functionerend ecosysteem.

Zorg voor ons landschap

BAKENS IN DE TIJD

Cultuurhistorie en Aardkunde

De geschiedenis van Flevoland heeft mens en landschap bepaald. Om de eigen leefomgeving goed te begrijpen speelt kennis van het ontstaan van het gebied een belangrijke rol.

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschap

Singels, laanbomen, bermen, dijken, dorpsbossen, weilanden, akkers, stedelijk groen en groot open water zijn dragers van het landschap. Beheer, behoud en ontwikkeling van deze landschapselementen dragen bij aan de beleving van ons landschap.

Titel : Van beheergebouw Staatsbosbeheer naar verblijfsrecreatiegebouw:
de effecten op de EHS
Auteur : J. Reinhold
Datum : 15 mei 2014

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03
8232 JP Lelystad
t: 0320-294939
e: flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapbeheer.net

Inhoud

Inhoud	..3
1 Inleiding	..4
2 Huidige waarden van de Ecologische Hoofdstructuur Spijkbos	..5
3 Wijziging van gebruik ten opzichte van huidige situatie	..7
4 Conclusies	..8
Literatuur	..9

1. Inleiding

Spijkweg 36 te Biddinghuizen ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (lichtgroen deel van kaart 1). Op dit perceel staan enkele gebouwen met bijbehorende verharding. Het eigendom ligt op dit moment bij Staatsbosbeheer en omdat de gebouwen bijdroegen aan het beheer van de omliggende natuurterrein van Staatsbosbeheer konden deze gebouwen en gronden onderdeel uitmaken van de EHS.

Staatsbosbeheer is voornemens deze gronden te verkopen aan derden. Omdat de toekomstige eigenaar de gebouwen niet benut voor het beheer van het natuurterrein is een bestemmingsplanwijziging nodig en moeten deze gronden ook uit de EHS gehaald worden.

De heer Mulder is voornemens deze gronden te verwerven en te gebruiken voor verblijfsrecreatie in combinatie met medegebruik voor een nieuwe zorginstelling (met zorgwoningen) op het perceel Spijkweg 38 (het voormalige Colombinehuis).

Zijn plannen betreffen ook de percelen met bestemming 'Bos' (donkergroen al dan niet gearceerd op kaart). Naast de huidige functie medegebruik t.b.v. dagrecreatie en educatie wil hij ook dat de mogelijkheid voor medegebruik t.b.v. zorgvoorzieningen toegevoegd wordt aan het bestemmingsplan.

De heer Mulder heeft Landschapsbeheer Flevoland gevraagd om de effecten van het realiseren van een zorginstelling op de waarden van de EHS in kaart te brengen. Landschapsbeheer Flevoland is goed thuis in de natuurwaarden van Flevoland en kent het gebied goed.

Effecten op de EHS

De nieuwe bestemming van perceel Spijkweg 36 heeft effect op de Ecologische Hoofdstructuur. De spelregels van de EHS geven aan dat (negatieve) effecten op de EHS gecompenseerd moeten worden.

Duidelijk is dat een van de effecten op de EHS een areaalvermindering is omdat de gebouwen dadelijk niet meer in dienst staan van het beheer van natuurgebied. De EHS zal opnieuw begrensd moeten worden en over het verloren gegane areaal/kwaliteit zullen afspraken worden gemaakt over (eventuele) compensatie in hectares of in extra kwaliteit van de EHS (ref. spelregels EHS). Deze herbegrenzing en/of compensatie valt buiten de opdracht van Landschapsbeheer Flevoland en zal derhalve niet nader beschreven worden.

Naast een areaaleffect kan de nieuwe bestemming ook direct of indirect effect hebben op de natuurwaarden van het gebied. Ook schade aan de natuurwaarden dienen gecompenseerd te worden. Dit rapport gaat daarom in op de huidige natuurwaarden van de EHS en in hoeverre de voorgestelde bestemming effect zal hebben op deze natuurwaarden.

2. Huidige waarden van de Ecologische Hoofdstructuur Spijkbos.

Elk gebied dat onderdeel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur in Flevoland heeft zijn eigen waarden. Per gebied is dat uitgewerkt in een document met de wezenlijke kenmerken en waarden. Spijkweg 36 valt in het gebied Spijkbos en wordt beschreven in Greve & Miedema 2011.

Greve & Miedema (2011) geven de volgende beschrijving voor de waarde van het EHS:

Belang en schaalniveau

EHS-gebied

De bodemverschillen in combinatie met een sterk variërende invloed van kwel maakt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het Spijk-Bremerberg worden gevormd door natuurwaarden die gekoppeld zijn aan verschillende ecosystemen. Enerzijds betreft dit natuurwaarden die gekoppeld zijn aan structuurrijk bos op zowel zandgrond als zavel (bosvogels, vleermuizen en overige zoogdieren, mossen, paddenstoelen, varens). Op zandgrond onder invloed van sterke kwel (Spijkbos) heeft zich op open plekken een vegetatie ontwikkeld met kenmerken van vochtige duinvalleien. Op drogere delen komen lokaal plantensoorten van schralere bodems voor. Anderzijds kent het Bremerbergbos gedeelten met goed ontwikkeld kwelbos met ondermeer bijzonder flora en paddenstoelen. De Strandgaperbeek voert schone Veluwe/randmeerkwel via de Bremerberg naar de zuidelijker gelegen Kievitslanden en is daarmee waardevol voor de natuurwaarden in beide gebieden.

De waarde van het gebied liggen dus vooral op de aanwezigheid van kwel, grondsoort en flora. Bijzondere fauna maakt geen onderdeel uit deze globale beschrijving. Dit komt voor een belangrijk deel ook terug in de beschrijving van karakteristieke soorten van het gebied (Greve & Miedema (2011)):

Soorten

Broedvogels

Dodaars, Graspieper, Huiszwaluw, Kneu, Spotvogel, Buizerd, Havik, Wespendif, IJsvogel, Boomklever

Zoogdieren

Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Watervleermuis, Eekhoorn, Das, Boomarter, Waterspitsmuis (pot.), Bunzing, Wezel, Hermelijn

Reptielen

Ringslang (pot.)

Vissen

Kleine modderkruiper (pot.), Winde (pot.), Paling (pot.)

Libellen

Vroege glazenmaker, Glassnijder, Gevlekte witsnuitlibel (pot.), Weidebeekjuffer, Bandheidlibel (pot.)

Planten

Rietorchis, Parnassia, Blauw walstro, Geelhartje

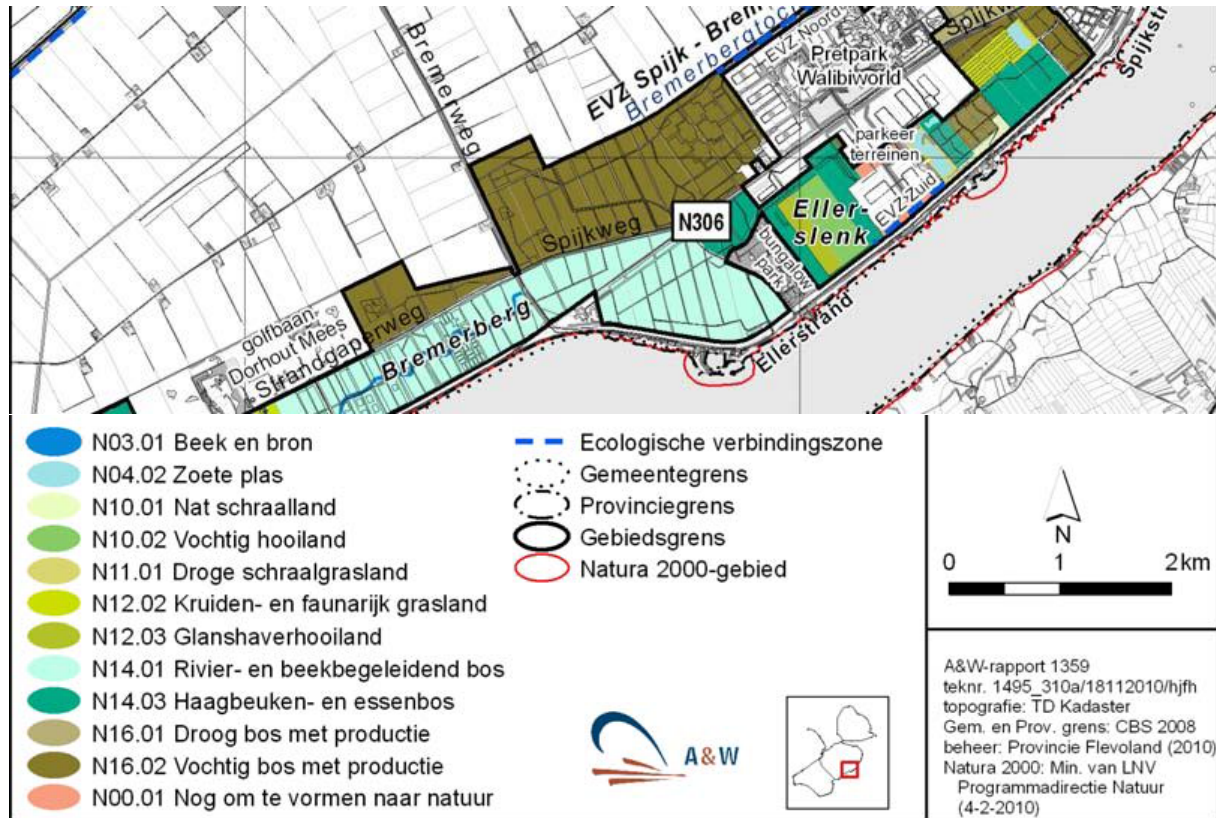
Paddenstoelen

Papegaaizwammetje, Slijmerige spijkerzwam

Van de soorten die beschreven zijn als karakteristiek voor het Spijkbos komen alleen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en huiszwaluw regelmatig voor op het terrein van Spijkweg 36 en benutten de gebouwen als verblijfplaats.

Natuurbeheertype Spijkweg 36

Het Spijkbos kent verschillende beheertype die bepalend zijn voor de realisatie van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Greve & Miedema (2011) geven aan dat er aan Spijkweg 36 geen beheertype is gekoppeld.

3. Wijziging van gebruik ten opzichte van huidige situatie

Huidig gebruik door Staatsbosbeheer.

Spijkweg 36 wordt op dit moment door Staatsbosbeheer gebruikt als kantoorruimte, opstal van materieel en voor educatieve doelstellingen. Dagelijks worden auto geparkeerd en zijn mensen op en rond het terrein actief. In de avonden worden regelmatig educatieve bijeenkomsten georganiseerd.

Toekomstig gebruik Spijkweg 36

De heer Mulder wil Spijkweg 36 benutten voor verblijfsrecreatie in de bestaande gebouwen, waarbij de gebouwen ook dienst kunnen doen voor medegebruik voor de naastgelegen zorgwoningen en het omliggende terrein ook mede gebruikt kunnen worden ten aanzien van de zorgfunctie. Dit is bovenop en/of naast de huidige mogelijkheden voor dagrecreatief en educatief medegebruik van de EHS zoals dit nu toegestaan is.

Er zijn geen redenen om de gebouwen drastisch te verbouwen waardoor de aanwezige natuurwaarden op het terrein (vleermuizen en huiszwaluw) niet onder dit toekomstige gebruik lijden. Indien in de toekomst wel aan de buitenzijde verbouwingen zijn voorzien dan zal de eigenaar voor de vleermuizen een ontheffing Flora- en faunawet moeten aanvragen en eventuele schade aan de aanwezige verblijfplaatsen moeten compenseren. Op langere termijn is deze natuurwaarde dus ook beschermd.

De dwergvleermuizen en huiszwaluw zijn weinig verstoringsgevoelig en zullen ook bij een ander gebruik van het terrein de verblijfplaatsen blijven gebruiken.

Het benutten van het terrein in het kader van de verblijfsrecreatieve functie met medegebruik voor de naastgelegen woon-zorgfunctie zal niet wezenlijk anders zijn dan het huidige gebruik waar de hele dag mensen over het terrein lopen, materieel dat verplaatst en schoongemaakt wordt en waar excursies en bijeenkomsten plaatsvinden. Zeker in combinatie met het feit dat het evenemententerrein van Walibi naast het terrein gelegen is maakt het onwaarschijnlijk dat de activiteiten een extra negatieve impact hebben op de aanwezige natuurwaarden op het gebied: de aanwezige soorten op en rond het terrein zijn niet gevoelig voor verstoring, en dieren die wel storingsgevoelig zijn hebben hun actieradius reeds verlegd om verstoring te voorkomen. Tevens zal het toekomstige gebruik van het terrein geen effect hebben op de andere wezenlijke en kenmerkende waarden van het Spijkbos omdat het gebruik geen invloed heeft op bijvoorbeeld de grondwaterstromingen in het gebied.

Ook het natuurbeheertype van het terrein zal niet wijzigen omdat het beheertype al niet was gedefinieerd.

Toekomstig gebruik aanliggende bospercelen.

De heer Mulder wil de aangrenzende bospercelen (donkergroene delen al dan niet gearceerd op kaart blz 4) ook inzetten voor zorgvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld voor dagbestedingsactiviteiten. Voor het bestemmingsplan betekent dit een wijziging in functie maar voor de natuurwaarden van het gebied is er geen verschil of mensen recreëren of bezig zijn met een dagbestedingsactiviteit. Zeker omdat aan beiden geen harde grens gesteld is aan de intensiteit van de activiteit.

Landschapsbeheer Flevoland ziet dan ook geen reden te veronderstellen dat een wijziging van het bestemmingsplan een negatief effect heeft op de natuurwaarden van het gebied.

4. Conclusies

Perceel Spijkweg 36

De functie van het huidige beheergebouw van Staatsbosbeheer wijzigt naar een gebruik voor verblijfsrecreatie in combinatie met medegebruik t.b.v van de nabijgelegen nieuwe zorginstelling (bijvoorbeeld voor activiteiten). Om dit te kunnen bewerkstelligen is een bestemmingsplanwijziging nodig en moet de Ecologische Hoofdstructuur herbegrensd worden.

Daarnaast moet duidelijk zijn welke (externe) invloeden dit nieuwe gebruik heeft op de nabijgelegen Ecologische Hoofdstructuur. Dit rapport gaat alleen in op de invloed van het nieuwe gebruik op het functioneren van de Ecologische Hoofdstructuur na herbegrenzing.

Het gebruik van het terrein ten behoeve van verblijfsrecreatie en voor medegebruik van de nabijgelegen toekomstige zorginstelling is niet wezenlijk anders dan het huidige gebruik van Staatsbosbeheer: kantoorruimte, opslag materieel en educatieve activiteiten. Kenmerkende natuurwaarden van de Ecologische Hoofdstructuur, die gebruik maken van het terrein zijn, dwergvleermuissoorten en de huiswaluw. Soorten die erg gebonden zijn aan de gebouwen op het terrein maar die weinig verstoringsgevoelig zijn. De nieuwe bestemming heeft geen invloed op de aanwezige verblijfplaatsen van deze soorten, zeker gezien het feit dat er geen voornemens zijn om de buitenzijde van de gebouwen te wijzigen.

Gezien het vergelijkbare gebruik van Staatsbosbeheer en de toekomstige eigenaar, in combinatie met de aanwezigheid van Walibi, is een invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur uitgesloten. Veel van deze waarden hebben betrekking op grondwaterstromen, de grondsoort en de aanwezige flora. Verstoring van deze waarden is niet van toepassing.

Geconcludeerd kan worden dat het toekomstige gebruik geen externe werking heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Spijkbos.

Wijziging functiebeschrijving bestemmingsplan voor omliggende bospercelen

Het wijzigen van de functiebeschrijving binnen het bestemmingsplan, waardoor naast een recreatief medegebruik ook zorgvoorzieningen als dagbestedingen mogelijk zijn, heeft geen effect op de natuurwaarden van deze gebieden.

Literatuur:

Greve, M.S.E., H. Miedema 2011

Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Dronten, A&W rapport 1359

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Provincie Flevoland, 2010, Spelregels EHS, EHS-kaart en EHS-doelbenadering. Rapport Provincie Flevoland Versie 12-07-2010, Nr 1012819

Websites

www.waarneming.nl